

5 anbefalinger til at sikre bedre biodiversitet uden for dyrkningsfladen på økologiske bedrifter

Forvaltning af naturarealer

Det er på de beskyttede naturarealer der ofte findes levesteder for sjældne og truede arter. Græsning med lavt græsningstryk, hvor dyrene går ude så stor en del af året som muligt, er effektivt til at sikre en god naturtilstand. Dyrenes lort er vigtig for mange insekter som møgbiller og møgfluer, men møgdyrene kan ikke tåle dyrenes ormemedler. Derfor er det vigtigt at du begrænser brugen af ormemedler mens dyrene går på naturarealerne. Har du ikke dyr til afgræsning kan du slå hø på arealerne. Uanset om du tager høslæt eller afgræsser dine naturarealer, så er det vigtigt at sørge for, at der er blomster hele sæsonen, så der er fødegrundlag for sommerfugle, bier og insekter. For slæt anbefales det at undgå at slå dine arealer til efter blomsterne er afblomstrede og har sat frø. På den måde sikrer du planternes fortsatte frøformering, samt at der er føde til insekterne.

Læhegn og skove

Undlad så vidt muligt at fjerne gamle, døende og døde træer fra dine læhegn og skove – De er meget værdifulde levesteder for blandt andet insekter og svampe. Hulhederne i gamle træer er attraktive som skjul og redehuller for fugle og mindre pattedyr der lever i og omkring læhegn og skove. Udlægning af dødt ved i skovbryn efter en eventuel beskæring bidrager også til levesteder for insekter og svampe.

Hvidblomstrende træer og buske som mirabel, hvidtjørn, slåen og fuglekirsebær er vigtige fødekilder for insekterne og er derfor meget værdifulde at have i sine læhegn og skove.

Figur 1. Dødt ved er et vigtigt levested for mange forskellige insekter og svampe. (Foto: Mads Lægdsgaard Madsen, SEGES)

Sten- og grenbunker

Pas godt på dine eksisterende sten- og grenbunker. De kan fungere som et værdifuldt levested for en bred vifte af dyr, planter og laver. Særligt sten- og grenbunker, der ligger i tilknytning til eksisterende levesteder er værdifulde som leve- og overvintringssted for blandt andet insekter, krybdyr og padder.

Ved etablering af nye sten- og grenbunker kan du med fordel placere dem så de er solbeskinnede og meget gerne i nærheden af eksisterende levesteder som skove, vandhuller, læhegn eller tæt på beskyttet natur. Stenbunker der er solbeskinnede er værdifulde levesteder for varmeelskende insekter og krybdyr og over tid vil stenene bliver patineret med mosaikker af mosser og laver.

Sand og blottet jord - Næringsfattige arealer

Undlad så vidt muligt at lave jordbearbejdning, tilplantning og gødsning på arealer, hvor du har blottet solbeskinnede sandjord. Skrænter, sandbrud og lysåbne arealer med blottet, solbeskinnede sandjord er gode levesteder for jordboende bier og insekter, som foretrækker den varme løse jord. Den blottede sandjord er desuden et godt spirebed for nye planter, der trives på næringsfattig jord. Her vil du ofte kunne finde mange forskellige blomstrende urter, som ikke er konkurrencedygtige på mere næringsrige jorde.

Figur 2. Blottet og solbeskinnede sandjord udgør både et godt spirebed for blomstrende urter og levested for jordboende insekter. En blottet skrænting, giver mulighed for at digesvalerne kan have redehuller ind i skrænten (Foto: Lisbeth Gliese Jensen, SEGES).

Blomstrende vejkanter og markveje

Har du blomstrende markveje eller vejkanter, så kan de have høj værdi som levested for vilde bier og andre insekter, der lever af blomsterne. Blomstrende vejkanter og markveje med mange forskellige blomster, har en langt højere naturværdi end for eksempel blomsterstriber som udsås,

idet jorden ikke er bliver forstyrret af ploven. Du kan fremme antallet af blomster i dine vejkanter og på markvejene ved at undlade at slå arealerne mens blomsterne er i fuldt flor. Du bør istedet foretage høslæt i tidlig maj og/eller i oktober for at udpine arealet samt at holde vegetationen lav og lysåben.